

Додаток 1 до наказу Університету
державної фіскальної служби України
«Про введення в дію положень»
від 13.05.2016 № 438

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Університету
державної фіскальної служби
України
Протокол від 28.04.2016 № 1

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора Університету
державної фіскальної служби
України
від 13.05.2016 № 438

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ
ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ І – ІІ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ
ДИСЦИПЛІН В УНІВЕРСИТЕТІ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ

Розглянуто і схвалено на засіданні
науково-методичної ради
Університету ДФС України
протокол № 5 від 23.04.2016

1. Загальні положення

1.1. Положення про порядок забезпечення вільного вибору здобувачами вищої освіти I-II рівня навчальних дисциплін в Університеті державної фіскальної служби України (далі – Положення) розроблено відповідно до п. 15 статті 62 Закону України «Про вищу освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 26.01.2015 № 47 «Про особливості формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік» та роз'яснень Міністерства освіти і науки України, доведених листом МОН від 13.03.2015 № 1/9-126 «Щодо особливостей організації освітнього процесу та формування навчальних планів у 2015/2016 навчальному році», Положення про організацію освітнього процесу в Університеті державної фіскальної служби України.

1.2. Положення розроблено з метою конкретизації процедури формування переліку та вивчення здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін із циклу вільного вибору для освітніх ступенів бакалавра, магістра та спрямоване на вирішення питань, що відносяться до:

- створення умов для реалізації єдиного підходу до здійснення вільного вибору здобувачами вищої освіти вибіркових дисциплін;
- сприяння розвитку і поглибленню професійних, наукових і практичних інтересів здобувачів вищої освіти;
- забезпечення можливості навчання за індивідуальною варіантною частиною освітньої (освітньо-наукової) програми, складеної за вимогами замовників та побажаннями здобувачів вищої освіти.

1.3. Вибіркові навчальні дисципліни – це дисципліни, які вводяться Університетом державної фіскальної служби України (далі - Університет) для більш повного задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів вищої освіти та ефективного використання можливостей Університету з врахуванням його специфіки, здійснення поглибленої підготовки за обраною спеціальністю, які визначають характер майбутньої діяльності та коло інтересів здобувача вищої освіти та реалізації його освітніх і кваліфікаційних потреб, посилення їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці.

1.4. Вибіркові навчальні дисципліни пропонують кафедри навчально-наукових інститутів, факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції (далі – факультет) Університету залежно від специфіки фахової підготовки та вводять їх у навчальний план.

1.5. Здобувачі вищої освіти мають право на вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш ніж 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для відповідного рівня вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного навчально-наукового інституту (факультету).

1.6. Завідувачі відповідних кафедр, що пропонують вибіркові дисципліни, забезпечують підготовку навчальних програм та робочих навчальних програм з дисциплін, методичних та організаційних матеріалів, необхідних для вивчення вибірових дисциплін, до початку нового навчального року.

1.7. Вивчення вибірових дисциплін починається з першого навчального року за освітнім рівнем магістра та освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста та з другого року навчання за освітнім рівнем бакалавра.

1.8. Запропонований перелік вибірових навчальних дисциплін в навчальному плані має бути не менш ніж у двічі більший від кількості навчальних дисциплін для забезпечення вільного вибору здобувачами вищої освіти – 25% освітньої програми.

1.9. Обсяг вибірової навчальної дисципліни становить не менше 3 кредитів ЄКТС. Форма підсумкового контролю – залік.

2. Порядок реалізації права вільного вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти для освітнього рівня бакалавра

2.1. Перелік і опис вибірових навчальних дисциплін в розрізі окремих спеціальностей та років навчання згідно Додатку 1 до цього Положення розміщується відповідними кафедрами на офіційному сайті Університету, веб-сторінках навчально-наукових інститутів, факультету, кафедр та стендах навчально-наукових інститутів (факультету) не пізніше 1 жовтня.

2.2. Навчально-наукові інститути (факультет) ознайомлюють протягом грудня місяця здобувачів вищої освіти із порядком, термінами й особливостями запису та формуванням навчальних груп для вивчення вибраних ними навчальних дисциплін.

2.3. Запис здобувачів вищої освіти проводиться тільки на вибірові навчальні дисципліни в межах навчальних планів відповідного рівня освіти та спеціальності.

2.4. Заяву на вивчення навчальних дисциплін вільного вибору у наступному навчальному році здобувачі вищої освіти подають до дирекції

навчально-наукового інституту (навчального відділення факультету) у такі терміни:

– в період з 1 по 20 лютого – для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.

– на першій сесії навчального року – для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.

Заява завіряється підписом здобувача вищої освіти та відповідальної особи кафедри.

2.5. Перелік навчальних дисциплін для вільного вибору здобувачів вищої освіти згідно з поданими заявами і сформованими групами затверджується директором навчально-наукового інституту (начальником факультету), який є додатком до наказу (п. 2.10.).

2.6. Якщо здобувач вищої освіти із поважної причини не зміг вчасно подати заяву і зареєструватися, він, надавши підтверджуючі документи, звертається до навчально-наукового інституту (навчального відділення факультету) із заявою про запис на вивчення обраних ним навчальних дисциплін. Здобувач вищої освіти, який не скористався своїм правом вибору, буде записаний на вивчення тих навчальних дисциплін, які навчально-науковий інститут (факультет) вважатиме потрібними для оптимізації навчальних груп і потоків.

2.7. Чисельність навчальної групи здобувачів вищої освіти за освітнім рівнем бакалавра для вивчення окремої вибіркової навчальної дисципліни становить 25-30 осіб.

2.8. Якщо у терміни, визначені пунктами 2.4 цього Положення, на вибірково навчальну дисципліну із запропонованого переліку записалася менша кількість здобувачів вищої освіти, ніж зазначена у пункті 2.7. цього Положення, таким особам дирекція навчально-наукового інституту (навчальне відділення факультету) надає можливість зробити повторний вибір серед навчальних дисциплін, на які записалася більшість здобувачів вищої освіти. Новий вибір навчальних дисциплін першими здійснюють здобувачі вищої освіти із найменш укомплектованої навчальної групи не пізніше 24 лютого.

2.9. Заява на вивчення навчальних дисциплін вільного вибору зберігається в дирекції навчально-наукового інституту (навчального відділення факультету) протягом усього терміну навчання здобувача вищої освіти.

2.10. Дирекції ННІ (навчальне відділення факультету) проводять попередній аналіз результатів поданих заяв, включають обрані здобувачами вищої освіти навчальні дисципліни до їх індивідуальних навчальних планів,

організують роботу з формування списків навчальних груп для вивчення обраних навчальних дисциплін до 28 лютого про що дирекція навчально-наукового інституту (навчальне відділення факультету) готує відповідний наказ до 1 березня, який погоджується проректором з навчальної та методичної роботи та директором Навчально-наукового центру організації освітнього процесу.

3. Порядок реалізації права вільного вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти для освітнього рівня магістра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста

Вибір магістерської програми

3.1. Заяву на вибір магістерських програм здобувачі вищої освіти подають до навчально-наукового інституту (факультету) тільки після видання наказу про зарахування на навчання за державним замовленням та за кошти фізичних(юридичних) осіб у такі терміни:

- не пізніше 17 серпня – для навчально-наукових інститутів.
- протягом трьох робочих днів після видання наказу про зарахування на навчання для факультету.

3.2. Дирекції ННІ (навчальне відділення факультету) здійснюють розподіл здобувачів вищої освіти по групам про що видається наказ у такі терміни:

- не пізніше 18 серпня – для навчально-наукових інститутів.
- протягом двох робочих днів після закінчення терміну подання заяв для факультету.

3.3. Дирекції ННІ (навчальне відділення факультету) проводять попередній аналіз результатів поданих заяв, формують списки академічних груп за обраними магістерськими програмами про що видають відповідних наказ, у такі терміни:

- не пізніше 29 серпня - для навчально-наукових інститутів.
- протягом двох робочих днів для факультету.

Вільний вибір навчальних дисциплін

3.4. Перелік і опис вибіркового навчальних дисциплін в розрізі окремих спеціальностей та семестрів навчання, згідно Додатку 1 до цього Положення розміщується відповідними кафедрами на офіційному сайті Університету, веб-

сторінках навчально-наукових інститутів, факультету, кафедр та стендах навчально-наукових інститутів (факультету) не пізніше 30 червня.

3.5. Навчально-наукові інститути (факультет) ознайомлюють здобувачів вищої освіти із порядком, термінами й особливостями запису та формування навчальних груп для вивчення вибраних ними навчальних дисциплін

3.6. Запис здобувачів вищої освіти проводиться тільки на вибіркові навчальні дисципліни в межах навчальних планів відповідного рівня освіти та спеціальності.

3.7. Заяву на вивчення навчальних дисциплін вільного вибору здобувачі вищої освіти подають до навчально-наукового інституту (факультету) у такі терміни:

– в період з 27 серпня по 02 вересня – для здобувачів ступенів вищої освіти магістр – для навчально-наукових інститутів.

– протягом трьох робочих днів після видання наказу про зарахування - для здобувачів вищої освіти факультету.

Заява на вивчення навчальних дисциплін вільного вибору завіряється підписом здобувача вищої освіти та відповідальної особи кафедри.

3.8. Перелік навчальних дисциплін для вільного вибору здобувачів вищої освіти згідно з поданими заявами і сформованими групами затверджується директором навчально-наукового інституту (начальником факультету), який є додатком до наказу (п.3.13.).

3.9. Якщо здобувач вищої освіти із поважної причини не зміг вчасно подати заяву і зареєструватися, він, надавши підтверджуючі документи, звертається до навчально-наукового інституту (факультету) із заявою про запис на вивчення обраних ним навчальних дисциплін. Здобувач вищої освіти, який не скористався своїм правом вибору, буде записаний на вивчення тих навчальних дисциплін, які навчально-науковий інститут (факультет) вважатиме потрібними для оптимізації навчальних груп і потоків.

3.10. Чисельність навчальної групи здобувачів вищої освіти для вивчення навчальних дисциплін вільного вибору становить 17-23 особи. Дирекції ННІ (навчальне відділення факультету) формують навчальні групи для вивчення навчальних дисциплін вільного вибору протягом двох робочих днів після закінчення терміну подачі заяв, визначеного п. 3.7. цього Положення.

3.11. Якщо у терміни, визначені пунктами 3.7, цього Положення, на вибірккову навчальну дисципліну із запропонованого переліку записалася менша кількість здобувачів вищої освіти, ніж зазначена у пункті 3.10. цього Положення, таким особам дирекція навчально-наукового інституту (навчальне відділення факультету) надає можливість зробити повторний вибір серед

навчальних дисциплін, на які записалася більшість здобувачів вищої освіти. Новий вибір навчальних дисциплін першими здійснюють здобувачі вищої освіти із найменш укомплектованої групи у такі терміни:

– не пізніше 5 вересня – для здобувачів ступенів вищої освіти магістр – для навчально-наукових інститутів.

– протягом двох робочих днів після формування навчальних груп для вивчення навчальних дисциплін вільного вибору для факультету.

3.12. Заява на вивчення навчальних дисциплін вільного вибору зберігається в дирекції навчально-наукового інституту (навчального відділу факультету) протягом усього терміну навчання здобувача вищої освіти.

3.13. Дирекції ННІ (навчальне відділення факультету) формують накази про затвердження сформованих груп для вивчення навчальних дисциплін та передають інформацію до Навчально-наукового центру організації освітнього процесу, який доводить її до відома відповідних кафедр у такі терміни:

– не пізніше 6 вересня - для здобувачів ступенів вищої освіти магістр – для навчально-наукових інститутів.

– не пізніше десятого робочого дня після видання наказу про зарахування – для факультету.

4. Прикінцеві положення

4.1. Перелік навчальних дисциплін вільного вибору перед кожним навчальним роком може змінюватись з огляду на особливості спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, нових стандартів освіти тощо за умови дотримання нормативу, передбаченого пунктом 1.8 цього Положення.

Такі зміни вносяться наказом ректора Університету, який готується Навчально-науковим центром організації освітнього процесу, за поданням відповідних кафедр, погодженим з директорами відповідних навчально-наукових інститутів (за належністю академічної групи та навчальної дисципліни) не пізніше, ніж за тиждень до дати оприлюднення вибіркових навчальних дисциплін, визначеної пунктами 2.1, 3.4. цього Положення.

4.2. У випадку поновлення, переведення здобувача вищої освіти, допуску до занять після завершення академічної відпустки або зарахування для здобуття освітнього рівня бакалавра на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста з нормативним терміном навчання, навчально-наукові інститути

(факультет) можуть дозволити перезарахування вибірових дисциплін за рахунок фактично вивчених дисциплін із циклу вільного вибору.

4.3. Внесення змін та доповнень до цього Положення здійснюється в порядку, передбаченому для прийняття цього Положення.

Директор Навчально-наукового
центру організації освітнього процесу

Л.О. Винниченко